

KUTSESTANDARD

Dekoraator-butafoor, tase 6

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Kutsestandardi kasutusala

- 1) tööturu nõudmistele vastavate õppekavade ja koolitusprogrammide koostamine;
- 2) inimeste kompetentsuse hindamine, sh enesehindamine ja vastavushindamine kutse andmisel;
- 3) ametite kirjeldamine ja tutvustamine;
- 4) karjääri planeerimine ja aluse loomine elukestvaks õppeks;
- 5) koolitusvajaduste selgitamine ning koolituse planeerimine;
- 6) ametijuhendite koostamine ja töötajate värbamine;
- 7) kutsete ja kvalifikatsioonide võrdlemine.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Dekoraator-butafoor, tase 6	6

Võimalikud spetsialiseerumised ja nimetused kutsetunnistusel	
Spetsialiseerumine	Nimetus kutsetunnistusel
Butafooria	Butafoor, tase 6
Dekoratsioonimaalimine	Dekoratsioonimaalija, tase 6

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Dekoraator-butafoori töö eesmärgiks on tellija (erinevad etendusasutused, tele- ja filmittevõtted, muuseumid, kaubandusettevõtted, mitmesugused eratellijad jt) soovile vastavate, erinevate kujunduselementide valmistamine, mis nõuab tööde teostamist võimaldavaid kunstniku teadmisi ning oskusi ja eriliigiliste, spetsiifiliste tehnoloogiate ning väljendusvahendite tundmist ja valdamist koos oskusega loovalt uusi lahendusi leiutada. Kujunduselemendi keerukusest lähtuvalt kaasab dekoraator-butafoor dekoratsioonide valmistamisse vastava eriala spetsialiste (nt puidu- ning metallitöö spetsialiste, õmblejaid jt). Dekoraator-butafoori vastutus võib hõlmata nii kogu objekti valmistamise protsessi kui mingit selle osa ning töö teostamisel võib vajada juhendamist. Dekoraator-butafoor, tase 6 töö eeldab oskust töötada nii kollektiivis kui ka iseseisvalt kõigis tööülesannete lõikudes. Kollektiivis töötab Dekoraator-butafoor oma eriala erinevates, ka organiseerimisoskust nõudvates rollides. Dekoraator ja butafoor tegelevad teatri-, filmi- ja telelavastuste kujunduse teostamisega. Samuti tegelevad nad muuseumite, kaubandusettevõtete jt tellijate tellimusele vastavalt dekoratsioonide valmistamisega.
A.2 Tööosad
A.1. Töö ettevalmistamine: 1.1 maketi, kavandite ja tööjooniste lugemine; 1.2 materjali valimine (kogus, sobivus, maksumus jms); 1.3 tööde järjekorra ja tööaja planeerimine. A.2. Kujunduselementide valmistamine: 2.1 kujunduselemendi valmistamine ja viimistlemine; 2.2 kujunduselemendi kohandamine ja täiustamine.

Spetsialiseerumisega seotud tööosad

Butafooria

A.5 Töö ettevalmistamine

- 5.1 maketi, kavandite ja tööjooniste lugemine;
- 5.2 materjali valimine (kogus, sobivus, maksumus jms);
- 5.3 tööde järjekorra ja tööaja planeerimine.

A.6 Kujunduselemendi valmistamine ja viimistlemine

- 6.1 kujunduselemendi ja selle osade proportsioonide määratlemine, vajaliku materjali mõõtmine, vajadusel joonise kandmine vajalikku mõõtkavasse;
- 6.2 mahuliste vormide valmistamine.

A.7 Kujunduselemendi kohandamine ja täiustamine:

- 6.1 kujunduselemendi kohandamine;
- 6.2 kujunduselemendi täiustamine.

Dekoratsioonimaalija

A.8 Töö ettevalmistamine

- 8.1 maketi, kavandite ja tööjooniste lugemine;
- 8.2 materjali valimine (kogus, sobivus, maksumus jms);
- 8.3 tööde järjekorra ja tööaja planeerimine.

A.9 Kujunduselemendi valmistamine ja viimistlemine

- 9.1 kujunduselemendi ja selle osade proportsioonide määratlemine, vajaliku materjali mõõtmine, vajadusel joonise kandmine vajalikku mõõtkavasse;
- 9.2 pindade, raamide katmine erinevate materjalidega, pehmete dekoratsioonipindade ettevalmistamine;
- 9.3 värvimine, faktuurid, maalingud.

A.10 Kujunduselemendi kohandamine ja täiustamine

- 10.1 kujunduselemendi kohandamine;
- 10.2 kujunduselemendi täiustamine.

Valitavad tööosad

A.3 Erilahendustega kujunduselementide valmistamine (eriefektid, tehnikat sisaldavad elemendid jms):

- 3.1 töö ettevalmistamine;
- 3.2 töö teostamine.

A.4 Töö erinevate programmeeritavate automaatsete või poolautomaatsete seadmetega (3D printer, vaakuumpress vms):

- 4.1 töö ettevalmistamine;
- 4.2 töö teostamine.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Vastavalt kokkuleppele tööandajaga võib töö aeg olla paindlik või fikseeritud. Töö on vahelduvate tööülesannetega ja valdavalt siseruumis. Vastavalt tööülesande iseloomule võib esineda sundasendis töötamist. Võimalik on kokkupuude tervistkahjustavate (sh allergiat tekitavate) faktoritega, mis võivad olla riskiteguriks töötaja tervisele, nt kemikaalid, toksilised ained, tolm, müra, vibratsioon.

A.4 Töövahendid

Kunstitarbed (pliatsid, pintsliid, värvid, jm), mõõteriistad (joonlaud, mõõtkava joonlaud jm), lõikeriistad (käärid, saed, noad jm), ehitus- (liimid, kipsid, vahud jm) ja muud materjalid (kangad, paberid, kiled jms), projektor, mehaanilised ja elektrilised seadmed ning kujundus- ja projekteerimistarkvara jms.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

- 1) analüüsivõime;
- 2) järjekindlus, enesedistsipliin;
- 3) loovus, loomingulisus;
- 4) orienteeritus tulemusele;
- 5) paindlikkus;
- 6) pingetaluvus;
- 7) saavutusvajadus;
- 8) täpsus;

- 9) valmisolek meeskonnatöös;
10) vastutustunne;
11) õppimisvõime.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Dekoraator-butafoor, tase 6 on üldjuhul rakendusliku erialase kõrgharidusega või bakalaureuse kraadiga isik.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Dekoraator-butafoor, dekorator, butafoor, kunstnik-teostaja.

Töörühm soovib kasutada järgmisi ametinimetusi: dekorator-butafoor, dekorator, butafoor.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Dekoraator-butafoor 6. taseme kutsestandardis on kirjeldatud kutset läbiv kompetents ja kaks kohustuslikku kompetentsi, kaks valitavat kompetentsi ning spetsialiseerumisega seotud kompetentsid.

Dekoraator-butafoor 6. taseme kutsetunnistuse taotlemisel peavad olema tõendatud kõik kohustuslikud kompetentsid B.2.1 ja B.2.2 ning läbiv kompetents B.2.11. Lisaks on võimalik tõendada ühte või mõlemat kompetentsi valitavate kompetentside (B.2.9 – B.2.10) hulgast.

Spetsialiseerumisel butafoori kutsele peab kutse taotleja tõendama lisaks kompetentsid B.2.3 – B.2.5.

Spetsialiseerumisel dekoratsioonimaalija kutsele peab kutse taotleja tõendama lisaks kompetentsid B.2.6 – B.2.8.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Töö ettevalmistamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) Loeb tööjooniselt kujunduselementide mastaabi, materjali, viimistluse, funktsiooni ja kunstilise eesmärgi, vajadusel kohandab jooniseid, lähtudes kujunduse vajadusest. 2) Valib sobivate omadustega materjali ja selle koguse vastavalt etteantud eelarvele ja tööjoonisel kirjeldatud kujunduselemendi välimusele. 3) Planeerib tööde järjekorra arvestades tööks kuluvat aega ja materjalide omadusi (kuivamine, mürgisus jne), varub kaitse- ja töövahendid, valmistab ette tööpinna vastavalt materjalidele ja ohutusnõuetele, lähtudes tellimuse tähtajast ja eesmärgist. Hindamismeetod(id): Portfoolio ja intervjuu	
B.2.2 Kujunduselementide valmistamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: Kujunduselemendi valmistamine ja viimistlemine: 1) Määrab täpse ja arusaadava tööjoonise põhjal kujunduselemendi mõõdud, vajadusel suurendab või vähendab erinevaid tehnikaid ja tehnoloogiaid kasutades joonist või selle osasid. Mõõdab materjali vastavalt joonisele ja koostatud tööplaanile ja kannab vajalikud andmed materjalile. 2) Valib töö lõppeesmärgi saavutamiseks sobivad töövahendid, kasutab neid vastavalt ohutusnõuetele, valdab seejuures kõige traditsioonilisemaid töövõtteid. 3) Kasutab traditsioonilisi ning olemasolevaid tehnikaid ja töövõtteid. Valib töö lõppeesmärgi saavutamiseks sobivad töövahendid ja kasutab neid vastavalt ohutusnõuetele. Tööjoonisel ja/või kavandil kirjeldatud töö teostamiseks kasutab erinevaid maalimis-, värvimis- ning faktuuritehnikaid. Töö teostamisel võib vajada täiendavat juhendamist.	

4) Valib töö lõppeesmärgi saavutamiseks sobivad töövahendid ja kasutab neid vastavalt ohutusnõuetele. Kasutab traditsioonilisi tehnikaid ja töövõtteid, juhendades töö eesmärgist ja ohutusest. Võtab jälgendit, töötab positiiv- ja negatiivvormiga. Modelleerib tööjoonise ja/või kavandil antud erinevate vaadete põhjal mahulisi vorme. Kasutab maalimist, värvimist ning faktuuritehnikaid tööjoonisel ja/või kavandil kirjeldatud eesmärkide teostamiseks. Töö teostamiseks võib vajada täiendavat juhendamist.

Kujunduselemendi kohandamine ja täiustamine:

- 1) Kohandab ja parandab kujunduselementi vastavalt tellija poolt antud juhtnõrdele.
- 2) Täiustab kujunduselementi vastavalt tellija poolt antud juhtnõrdele.

Hindamismeetod(id):

Portfoolio ja intervjuu

SPETSIALISEERUMISEGA SEOTUD KOMPETENTSID

Spetsialiseerumisel butafoori kutsele peab kutse taotleja tõendama lisaks kompetentsid B.2.3 – B.2.5.

Spetsialiseerumisel dekoratsioonimaalija kutsele peab kutse taotleja tõendama lisaks kompetentsid B.2.6 – B.2.8.

Butafooria

B.2.1 Töö ettevalmistamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) Loeb tööjoonisel kujunduselementide mastaabi, materjali, viimistluse, funktsiooni ja kunstilise eesmärgi, vajadusel kohandab jooniseid, lähtudes kujunduse vajadusest.
- 2) Valib sobivate omadustega materjali ja selle koguse vastavalt etteantud eelarvele ja tööjoonisel kirjeldatud kujunduselemendi välimusele.
- 3) Planeerib tööde järjekorra arvestades tööks kuluvat aega ja materjalide omadusi (kuivamine, mürgisus jne), varub kaitse- ja töövahendid, valmistab ette tööpinna vastavalt materjalidele ja ohutusnõuetele, lähtudes tellimuse tähtsast ja eesmärgist.

Hindamismeetod(id):

Portfoolio ja intervjuu

B.2.3 Kujunduselemendi valmistamine ja viimistlemine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) Määrab täpse ja arusaadava tööjoonise põhjal kujunduselemendi mõõdud, vajadusel suurendab või vähendab erinevaid tehnikaid ja tehnoloogiaid kasutades joonist või selle osasid. Mõõdab materjali vastavalt joonisele ja koostatud tööplaanile ja kannab vajalikud andmed materjalile.
- 2) Valib töö lõppeesmärgiks sobivad töövahendid ja kasutab neid vastavalt ohutusnõuetele. Töö eesmärgi saavutamiseks kasutab traditsioonilisi ja olemasolevaid tehnikaid, oskusi ja töövõtteid. Võtab jälgendit, töötab positiiv- ja negatiivvormiga. Modelleerib tööjoonise ja/või kavandil antud erinevate vaadete põhjal mahulisi vorme. Kasutab maalimist, värvimist ning faktuuritehnikaid tööjoonisel ja/või kavandil kirjeldatud eesmärkide teostamiseks. Töö teostamisel võib vajada täiendavat juhendamist.

Hindamismeetod(id):

Portfoolio ja intervjuu

B.2.4 Kujunduselemendi kohandamine ja täiustamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) Kohandab ja parandab kujunduselementi vastavalt tellija poolt antud juhtnõrdele
- 2) Täiustab kujunduselementi vastavalt tellija poolt antud juhtnõrdele

Hindamismeetod(id):

Portfoolio ja intervjuu

Dekoratsioonimaalimine

B.2.1 Töö ettevalmistamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) Loeb tööjooniselt kujunduselementide mastaabi, materjali, viimistluse, funktsiooni ja kunstilise eesmärgi, vajadusel kohandab jooniseid, lähtudes kujunduse vajadusest. 2) Valib sobivate omadustega materjali ja selle koguse vastavalt etteantud eelarvele ja tööjoonisel kirjeldatud kujunduselemendi välimusele. 3) Planeerib tööde järjekorra arvestades tööks kuluvat aega ja materjalide omadusi (kuivamine, mürgisus jne), varub kaitse- ja töövahendid, valmistab ette tööpinna vastavalt materjalidele ja ohutusnõuetele, lähtudes tellimuse tähtsusest ja eesmärgist. Hindamismeetod(id): Portfoolio ja intervjuu	
B.2.5 Kujunduselemendi valmistamine ja viimistlemine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) Määrab tööjoonise ja/või kavandi põhjal kujunduselemendi moodud, vajadusel suurendab või vähendab erinevaid tehnikaid ja tehnoloogiaid kasutades joonist või selle osasid. Mõõdab materjali vastavalt joonisele ja koostatud tööplaanile ja kannab vajalikud andmed materjalile. 2) Valib töö lõppeesmärgiks sobivad töövahendid, kasutab neid vastavalt ohutusnõuetele, valdab seejuures kõige traditsioonilisemaid töövõtteid 3) Kasutab ja kohandab erinevaid töövõtteid, tehnikaid ja töövahendeid vastavalt töö protsessile ja eesmärgile ning ohutusnõuetele. Kasutab maalimist, värvimist ning faktuuritehnikaid tööjoonisel ja/või kavandil kirjeldatud eesmärkide teostamiseks, täiendab töövõtteid tööprotsessi käigus. Jälgendab kavandil kujundatud motiive arvestades soovitud stiili, koloriiti ja kujunduselemendi kasutust. Hindamismeetod(id): Portfoolio ja intervjuu	
B.2.4 Kujunduselemendi kohandamine ja täiustamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) Kohandab ja parandab kujunduselementi vastavalt tellija poolt antud juhtnööridele 2) Täiustab kujunduselementi vastavalt tellija poolt antud juhtnööridele Hindamismeetod(id): Portfoolio ja intervjuu	

VALITAVAD KOMPETENTSID

Lisaks on võimalik tõendada ühte või mõlemat kompetentsi valitavate kompetentside (B.2.9 – B.2.10) hulgast.

B.2.7 Erilahendustega kujunduselementide valmistamine (eriefektid, tehnikat sisaldavad elemendid jms)	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) Loeb tööjooniselt kujunduselementide mastaabi, materjali, viimistluse, funktsiooni ja kunstilise eesmärgi. 2) Valib sobivate omadustega materjali ja selle koguse vastavalt etteantud eelarvele ja tööjoonisel kirjeldatud kujunduselemendi välimusele. 3) Planeerib elemendi füüsilise valmistamise tööde järjekorra arvestades hinnanguliselt tööks kuluvat aega ja materjalide omadusi (kuivamine, mürgisus jne), varub kaitse- ja töövahendid, valmistab ette tööpinna vastavalt materjalidele ja ohutusnõuetele. 4) Kasutab olemasolevaid tehnoloogiaid ja oskusi kujunduselemendi reaalseks teostamiseks valmistamiseks tööjoonise järgi. Valib töö lõppeesmärgiks sobivad töövahendid ning kasutab neid vastavalt ohutusnõuetele. 5) Kohandab ja parandab kujunduselementi vastavalt tellija poolt antud juhtnööridele 6) Täiustab kujunduselementi vastavalt tellija poolt antud juhtnööridele Teadmised: 1) mehaanika põhimõtted;	

2) konstruktsiooniõpetus.	
Hindamismeetod(id): Portfoolio ja intervjuu	
B.2.8 Töö erinevate programmeeritavate automaatsete või poolautomaatsete seadmetega (3D printer, vaakumpress vms)	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) Valib töö lõppeesmärgiks ja protsessi edukaks kulgemiseks sobiva tehnilise vahendi, materjalid ning tarkvara, seadistab ja programmeerib valitud seadme. 2) Käivitab tööprotsessi ning jälgib seadme tööd vastavalt ettenähtud korrale ja kasutusjuhendile, kasutab seadet ja materjale vastavalt ohutusnõuetele. Protsessi lõppedes teostab vajalikud viimistlustööd ning viib seadme nõutud olekusse tagasi.	
Teadmised 1) seadmega töötamiseks vajalik arvutitarkvara; 2) vajalike materjalide iseärasused ning viimistlusvõtted; 3) seadme kasutamisel vajalikud ohutusnõuded; 4) kujundus- ja projekteerimisprogrammid.	
Hindamismeetod(id): Portfoolio ja intervjuu	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.9 Dekoraator-butafoor, tase 6 kutset läbiv kompetents	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) Kasutab töös riigikeelt tasemel B2 ning vähemalt ühte võõrkeelt tasemel B2 (vt. lisa 2). 2) Kasutab töös arvutit tasemel AO1-AO3, AO7 (vt. lisa 1). 3) Arendab tööalaseid teadmisi. Loeb süstemaatiliselt erialast kirjandust ja hoiab end kursis erialaste tehnoloogiate ja töövõtete arengusuundadega. 4) Saab aru organisatsiooni ja selle erinevate üksuste funktsioonidest ning jagab oma teadmisi ja valdkonna spetsiifikat kolleegidega. 5) Arendab tööalaseid teadmisi läbi professionaalse arengu, jagab oma teadmisi ja valdkonna spetsiifikat kolleegidega. Kasutab ära tehnoloogia võimalusi tööeesmärkide saavutamiseks, on kursis erinevate meetodite ja tehnikatega. 6) Loob head suhted klientide ja kolleegidega ning on koostöövalmis. Väljendab end arusaadavalt nii kõnes kui kirjas. Suhtub kriitikasse konstruktiivselt ja õpib sellest. Reageerib ja kohaneb hästi muutustega. Talub pinget ja tuleb hästi toime tagasilöökidega. 7) Järgib organisatsiooni sisekorraeeskirja, ametijuhendit, tuleohutuse eeskirja, ohutus- ja turvanõudeid ning ametialast eetikat. 8) Kasutab töös vajalikke isikukaitsevahendeid ning hoiab korras töökoha.	
Teadmised: 1) Lavakujunduse kavandite/ tööjooniste lugemine 2) Ruumikujundus 3) Materjalid (liimid, kangad jne) ja nende omadused, erinevad kasutusviisid ning tehnoloogiad 4) Maalimine 5) Mehhaanika alused 6) Konstruktsiooniõpetus 7) Värvusõpetus 8) Vormiõpetus 9) Algteadmised kunstiajaloo ja joonestamisest 10) Tööohutusnõuded keemiliste vahenditega töötamisel. 11) Jäätmekäitlus 12) Kutse-eetika 13) Suhtlemise alused	

14) Üldkultuurilised teadmised

Hindamismeetod(id):

Läbivat kompetentsi hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentsidega integreeritult.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	19-29052013-3.2.1/5k
2. Kutsestandardi koostajad	Sirli Bergström, Tallinna Linnateater Külliki Falkenberg, Eesti Draamateater Liina Laigu, Rahvusooper Estonia Jaan Mikkel, ekspert Rein Neimar, Tallinna Linnateater Kersti Rattus, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia Liina Unt, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia Evelin Vassar, Eesti Nuku- ja Noorsooteater Riina Viiding, Eesti Teatriliit
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	15
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	29.05.2013
6. Kutsestandard kehtib kuni	24.04.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	5
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3432 Sisekujundajad ja dekoraatorid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Scenic artist, level 6
Vene keeles	декоратор
C.3 Lisad	
Lisa 1 Arvuti kasutamise oskused	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	